

Dagsavisen 9.1.2009

Kulturboikott virker mot sin hensikt

Av Petter Mejlænder

Norske kunstnere og akademikere bør ikke som gruppe boikotte nasjonen Israel i protest mot den israelske regjeringens grusomme behandling av befolkningen på Gazastripen. Hvorfor? Fordi kultur og krig er to alternative og til dels motstridende former for kommunikasjon og maktutøvelse.

Kultur har som formål å skape kontakt, tankeutveksling, innsikt, medfølelse og liv, altså *opplevelser vi liker eller ønsker å befinne oss i*. **Krig** skaper avstand, smerte, redsel, aggresjon, fiendskap og død, det vil si *opplevelser vi misliker eller ikke ønsker å befinne oss i*. Hvis norske kunstnere og akademikere som gruppe boikotter staten Israel griper de til [noen av] krigens virkemidler.

[Israels innesperring av palestinere og angrep på Gazastripen øker avstand, fordommer og fiendskap mellom arabere og jøder, der kultursamarbeid gjentatte ganger har vist at felles opplevelser og kunstnerisk kontakt har skapt nærhet og økt forståelse.]

Jeg argumenterer ikke mot enhver form for boikott; jeg argumenterer mot samlet kulturboikott, fordi boikott strider mot kulturvirksomhetens egenart. *Hvis kulturen på denne måten gir opp sin egenart, undergraver den også sin eksistensberettigelse.* En boikott virker mot sin hensikt; den demonstrerer at kultur ikke virker.

Kritikken av Israel har blant annet gått ut på at bomber ikke skiller mellom militære og sivile mål. Flere barn og kvinner enn Hamas-krigere rives i stykker av israelske (og kanskje norskproduserte?) granater. Men: Vil ikke en kulturboikott ramme like blindt? En generell kulturboikott vil ramme alle israelere, både barn, ungdom og andre sivilister. En boikott vil også ramme store grupper av israelere som deler vår forferdelse over den israelske krigføringen og troen på vold som virkemiddel for å løse konflikter. En kulturboikott er dermed også udifferensiert og på sikt konfliktøkende.

La oss lære av legene Mads Gilbert og Erik Fosse som gjorde noe konkret i en konkret mellommenneskelig situasjon. Deres aksjonsform er målrettet, forståelig og moralsk beundringsverdig, samtidig som den ikke rammer uskyldige. Glem heller ikke hvordan Mads Gilbert i 1999 nektet å gi daværende næringsminister Lars Sponheim opplæring i førstehjelp på brygga i Tromsø. Det var en målrettet protest mot Norges deltakelse i NATO-bombingen av Jugoslavia. Mads Gilbert boikottet ikke førstehjelpopplæringen som sådan, han boikottet en av de ansvarlige der og da, ansikt til ansikt med ord og nærhet. Det var langt mer effektivt enn om han hadde boikottet Tromsø eller Norge.

På samme måte kan norske kunstnere velge å fortsatt delta i kulturell utveksling, mens de samtidig kan takke nei eller si klart ifra når de møter konkrete mennesker eller institusjoner som er direkte ansvarlige for slike ugjerninger som Israelske politikere i dag er ansvarlig for på Gazastripen.

Det er overflatisk og lettvint å boikotte, la oss heller velge den vanskelige veien det er å møtes – og samtidig gi uttrykk for hva vi mener. La oss kritisere israelere klart og tydelig for deres meninger og gjerninger, men samtidig smile, slik at de forstår at vi ikke vil dem noe vondt som mennesker.

(Teksten i hakeparentes var det ikke plass til i Dagsavisen.)